

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๗

บทบรรณาธิการ

คำถาม ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขอนุมาตราบทกฎหมายที่ลงโทษจำเลยให้ถูกต้อง หรือแก้บรรคของความผิดในบทมาตราเดียวกัน ถือว่าเป็นการแก้ไขบทลงโทษหรือบทความผิดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๖/๒๕๖๖

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ วรรคสอง (๑) (๓) (๔) (๘) ประกอบมาตรา ๓๓๖ ทวิ จำคุก ๔ ปี ๖ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ (๑) (๓) (๘) วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๓๖ ทวิ จำคุก ๑ ปี ๖ เดือน เป็นกรณีศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้ไขอนุมาตราบทกฎหมายที่ลงโทษจำเลยให้ถูกต้อง แต่ยังคงพิพากษาลงโทษจำเลยตามมาตรา ๓๓๕ วรรคสอง จึงมิใช่การพิพากษาแก้บทลงโทษ แม้จะแก้ไขโทษด้วย ก็ถือเป็นการแก้ไขเล็กน้อย และคงลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๕ ปี ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ฎีกาของจำเลยที่ขอให้รอกการลงโทษจำคุก เป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการกำหนดโทษของศาลอุทธรณ์ภาค ๖ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ย่อมต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๒/๒๕๖๖ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๙ วรรคสี่ จำคุก ๙ ปี ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๙ วรรคสาม จำคุก ๕ ปี ลักษณะความผิดตามมาตรา ๓๓๙ วรรคสามและวรรคสี่ ไม่แตกต่างกันและมีระวางโทษชั้นสูงจำคุก ๒๐ ปี เหมือนกัน ต่างกันเฉพาะระวางโทษชั้นต่ำ ซึ่งมาตรา ๓๓๙ วรรคสาม ระวางโทษชั้นต่ำจำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปี ส่วนวรรคสี่ระวางโทษชั้นต่ำจำคุกตั้งแต่ ๑๕ ปี เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้บรรคของความผิดในบทมาตราเดียวกัน **ไม่ถือว่าเป็นการแก้บทความผิด** แม้จะแก้ไขโทษด้วย ก็เป็นเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อย และคงให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘

คำถาม คดีก่อนกับคดีหลัง โจทก์ในฐานะทนายทฟ้องขอแบ่งทรัพย์มรดกจากจำเลย ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดก แต่ตัวทรัพย์มรดกที่ขอแบ่งนั้นเป็นคนละทรัพย์สินกัน ฟ้องคดีหลังเป็นฟ้องซ้อนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๓/๒๕๖๖ โจทก์ที่ ๑ ฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๕/๒๕๖๑ ส่วนโจทก์ที่ ๒ ฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๔/๒๕๖๑ โดยฟ้องว่า โจทก์ทั้งสองเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของ พ. ขอให้จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกแบ่งเงินฝากในบัญชีธนาคารซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของ พ. ให้แก่โจทก์ทั้งสอง และในวันเดียวกัน โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ว่า โจทก์ทั้งสองเป็นทายาทของ พ. ขอให้จำเลยทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกใส่ชื่อโจทก์ทั้งสองเป็นผู้มีชื่อในกรรมสิทธิ์รวมคนละหนึ่งในหุ้นส่วนในโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๔๗๑ ซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของ พ. โจทก์ทั้งสองฎีกาว่า ทรัพย์สินมรดกในคดีนี้กับทรัพย์สินมรดกของสองคดีดังกล่าวเป็นคนละประเภทกันจึงไม่เป็นฟ้องซ้อน

เห็นว่า มูลฟ้องคดีนี้เกิดจากการที่จำเลยทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกไม่ดำเนินการแบ่งทรัพย์สินมรดกที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๔๗๑ จึงขอให้จำเลยทั้งสองใส่ชื่อโจทก์ทั้งสองเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์รวมคนละหนึ่งในหุ้นส่วน อันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ทั้งสองเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกที่เป็นที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๔๗๑ ส่วนมูลฟ้องในคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๔/๒๕๖๑ และ ๒๖๕/๒๕๖๑ ของศาลแขวงอุบลราชธานี เกิดจากการที่จำเลยทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกโต้แย้งสิทธิของโจทก์ทั้งสองเพราะไม่ยอมแบ่งเงินฝากในบัญชีธนาคารของเจ้ามรดกให้แก่โจทก์ทั้งสอง แม้คดีนี้กับคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๔/๒๕๖๑ และ ๒๖๕/๒๕๖๑ มีสภาพแห่งข้อหาเดียวกันคือ โจทก์ทั้งสองในฐานะทายาทฟ้องขอแบ่งทรัพย์สินมรดกจากจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นผู้จัดการมรดก แต่ตัวทรัพย์สินมรดกที่ขอแบ่งนั้นเป็นคนละทรัพย์สินกัน ทั้งโจทก์บรรยายฟ้องว่าโจทก์ทั้งสองซึ่งมีสิทธิในที่ดินประสงค์ใช้ประโยชน์ที่ดิน จึงให้ใส่ชื่อโจทก์ทั้งสองเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินคนละหนึ่งในหุ้นส่วน ฟ้องคดีนี้กับคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๔/๒๕๖๑ และ ๒๖๕/๒๕๖๑ จึงมิใช่เรื่องเดียวกัน และไม่จำเป็นต้องฟ้องขอแบ่งทรัพย์สินมรดกทุกรายการในคราวเดียวกัน

คำถาม คำสั่งของศาลชั้นต้นที่วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายว่าคดีโจทก์ไม่ขาดอายุความ จำเลยไม่ได้โต้แย้งคำสั่งไว้ จะใช้สิทธิอุทธรณ์ในปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๗/๒๕๖๖ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ชี้ขาดตามคำขอของจำเลยที่ว่า คดีโจทก์ไม่ขาดอายุความ ไม่ทำให้คดีเสร็จไปได้ทั้งเรื่องที่เป็นคุณแก่จำเลยฝ่ายที่ยกขึ้นอ้าง มิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔ หากแต่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาตามมาตรา ๒๒๖ ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้โต้แย้งคำสั่งไว้ตามมาตรา ๒๒๖ (๒) ต้องห้ามมิให้จำเลยใช้สิทธิอุทธรณ์ ฎีกาของจำเลยข้อนี้เป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๕๒

คำถาม คดีที่มีจำเลยหลายคน มูลความแห่งคดีเป็นการชำระหนี้ซึ่งแบ่งแยกจากกันได้ จำเลยร่วมให้การต่อสู้เรื่องฟ้องโจทก์เคลือบคลุม จะถือว่ากระบวนการพิจารณาดังกล่าวได้กระทำ โดยจำเลยร่วมอื่นที่ไม่ได้ยกเรื่องฟ้องเคลือบคลุมขึ้นเป็นข้อต่อสู้ด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๙๐/๒๕๖๖

แม้จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และจำเลยร่วมต่างเป็นผู้รับประกันภัยรถยนต์ที่จำเลยที่ ๑ ขับในวันเกิดเหตุ แต่ความรับผิดของจำเลยแต่ละคนย่อมเป็นไปตามเงื่อนไขในสัญญา ประกันภัยซึ่งอาจแตกต่างกัน จำเลยที่ ๒ เป็นผู้รับประกันภัยภาคสมัครใจและตามสำเนา กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ระบุว่าจำเลยที่ ๒ จะต้องรับผิดต่อผู้เอาประกันภัยต่อเมื่อความเสียหายนั้นเกินกว่าวงเงินสูงสุดของความคุ้มครองในการประกันภัยภาคบังคับที่จำเลยที่ ๓ และจำเลยร่วมจะต้องรับผิด ดังนี้ จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และจำเลยร่วมไม่ต้องรับผิดต่อโจทก์ที่ ๒ อย่างลูกหนี้ร่วม มูลความแห่งคดีเป็นการชำระหนี้ซึ่งแบ่งแยกจากกันได้ หาใช่แบ่งแยกจากกันมิได้ไม่ แม้จำเลยที่ ๓ และจำเลยร่วมให้การต่อสู้เรื่องฟ้องโจทก์ทั้งสองเคลือบคลุม แต่จำเลยที่ ๒ มิได้ให้การต่อสู้ไว้ ถือไม่ได้ว่าการต่อสู้เรื่องฟ้องโจทก์ทั้งสองเคลือบคลุมของ จำเลยที่ ๓ และจำเลยร่วมนั้นกระทำโดยจำเลยที่ ๒ ด้วย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๕๙ (๑)

คำถาม คดีขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้จัดการมรดก ระหว่างพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น ผู้คัดค้านยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองโฉนดส่งโฉนดมาเพื่อแบ่งกรรมสิทธิ์รวมและใช้เป็น พยานหลักฐานในคดีอื่น ได้หรือไม่ และหากศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำขอ ผู้คัดค้านจะอุทธรณ์ คำสั่งศาลได้ทันทีหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๓๒ - ๒๔๓๓/๒๕๖๖ คำขอของผู้คัดค้านที่ ๕ และที่ ๖ ใน คดีนี้ในระหว่างพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองโฉนดส่งโฉนดมาเพื่อแบ่ง กรรมสิทธิ์รวมและใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีอื่น รวมทั้งเพื่อนำออกขาย ล้วนเป็นคำขอเพื่อ คุ้มครองประโยชน์ของผู้ยื่นคำขอเอง เมื่อเป็นคำขอเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ยื่นคำขอซึ่ง เป็นคู่ความในคดี ในระหว่างพิจารณา การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำขอเพื่อคุ้มครองประโยชน์ ดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งอันเกี่ยวข้องกับคำขอเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของคู่ความในระหว่างการพิจารณา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๘ (๒) คำสั่งเช่นว่านี้ คู่ความยอม อุทธรณ์ได้ภายในกำหนดหนึ่งเดือน นับแต่วันมีคำสั่งเป็นต้นไปตามมาตรา ๒๒๘ วรรคสอง

การร้องขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดวิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ในระหว่างพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๖๔ นั้น จะต้องเป็นการขอให้คุ้มครองประโยชน์ของผู้ขอให้ทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดที่พิพาทกันในคดีได้รับการคุ้มครองไว้จนกว่าศาลจะได้พิพากษา

คดีนี้ขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้จัดการมรดก มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยชี้ขาดแต่เพียงว่าผู้ร้องหรือผู้คัดค้านสมควรเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย มิได้พิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องเอาทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ประโยชน์ของคู่ความจึงอยู่ที่ฝ่ายใดจะได้เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายหรือไม่ เท่านั้น ยังไม่ได้อยู่ที่การจะได้รับส่วนแบ่งในทรัพย์สินมรดกของผู้ตายหรือการนำทรัพย์สินมรดกไปแสวงหาประโยชน์ การที่ผู้คัดค้านที่ ๕ และที่ ๖ ยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวเกี่ยวกับโฉนดที่ดินให้ศาลในคดีนี้มีคำสั่งให้ผู้ครอบครองโฉนดส่งโฉนดมาเพื่อแบ่งกรรมสิทธิ์รวมและใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีอื่น รวมทั้งเพื่อนำออกขาย จึงไม่อยู่ในกำหนดวิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ในระหว่างพิจารณาหรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว

คำถาม จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความยินยอมโอนที่ดินให้แก่ผู้ร้อง ศาลมีคำพิพากษาดำเนินการ คดีถึงที่สุด แต่ผู้ร้องยังมิได้ชำระเงินให้แก่จำเลย ดังนี้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลยในคดีอื่นมีสิทธิขอให้บังคับคดียึดที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาดชำระหนี้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๕/๒๕๖๖

จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความยินยอมโอนที่ดินพิพาทตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) ให้แก่ผู้ร้องและศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาดำเนินการจนคดีถึงที่สุด สิทธิของผู้ร้องตามคำพิพากษาที่จะเรียกร้องให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือไปจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่ผู้ร้องย่อมเกิดขึ้นทันที เช่นนี้ ผู้ร้องอยู่ในฐานะที่จะบังคับให้จดทะเบียนสิทธิของตนตามคำพิพากษาได้อยู่ก่อนแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๐ โจทก์หาสิทธิขอให้บังคับคดียึดที่ดินพิพาทเพื่อนำออกขายทอดตลาดชำระหนี้ อันเป็นการกระทบถึงสิทธิของผู้ร้องได้ไม่ แม้ผู้ร้องยังมิได้ชำระเงินให้แก่จำเลยก็ไม่มีผลทำให้สิทธิของผู้ร้องที่จะเรียกให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษาหมดไป

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ